

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

14 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Grzegorczyk

SSN Roman Trzaskowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 14 czerwca 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 15 lipca 2021 r., I ACa 629/20,

w sprawie z powództwa B. G. i E. G.

przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę,

1) oddala skargę kasacyjną;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu niniejszego wyroku pozwanemu do dnia zapłaty.

Paweł Grzegorczyk

Dariusz Dończyk

Roman Trzaskowski

UZASADNIENIE

Powodowie B.G. i E.G., wnieśli o zasądzenie od pozwanego Portu Lotniczego sp. z o.o. w P. kwoty 120 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Żądana kwota obejmowała odszkodowanie za spadek wartości nieruchomości powodów w wysokości 80 000 zł oraz kwotę 40 000 zł z tytułu odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów akustycznych w budynku powodów.

Pismem z 22 maja 2017 r. powodowie rozszerzyli powództwo w zakresie spadku wartości nieruchomości o kwotę 3 500 zł i z tego tytułu wnieśli o zasądzenie na rzecz powodów kwoty 83 500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Wyrokiem częściowym z 27 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powodów z tytułu utraty wartości nieruchomości kwotę 83 500 zł z ustawowymi odsetkami od 24 czerwca 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 24 kwietnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 80 000 zł zasądził od 1 września 2016 r. do dnia zapłaty, zaś od kwoty 3 500 zł od 23 maja 2017 r. do dnia zapłaty.

Pismem z 5 marca 2018 r. strona powodowa rozszerzyła żądanie pozwu w zakresie roszczenia o nakłady na ochronę akustyczną o kwotę 43 549 zł, domagając się zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów łącznie z tego tytułu kwoty 83 549 zł z odsetkami ustawowymi od 24 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, z tym, że od 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Postanowieniem z 26 czerwca 2019 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 24 kwietnia 2018 r.

Wyrokiem z 12 grudnia 2019 r. (sygn. akt XVIII C 342/15) Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powodów małżonków B.G. i E.G. z tytułu odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów akustycznych w budynku powodów kwotę 83 549 zł z odsetkami ustawowymi od 24 czerwca 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 1) oraz obciążył pozwanego kosztami postępowania w całości (pkt 2).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że Lotnisko powstało w 1913 r. jako pruskie lotnisko wojskowe w Ł. pod P.. W 1987 r. powstało Przedsiębiorstwo Państwowe „P.”, które przejęło zarządzanie lotniskiem w Ł.. 28 lutego 2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja Portu Lotniczego”. W kwietniu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę terminala pasażerskiego, a w czerwcu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę płaszczyzn lotniskowych. W lipcu 2012 r. rozpoczęto kontynuację rozbudowy terminalu pasażerskiego - początek prac przy budowie nowej sortowni bagażu oraz rozbudowie strefy odlotów. Rozwój lotniska w kolejnych dziesięcioleciach skutkował wzrostem liczby pasażerów obsługiwanych przez port lotniczy. W 2000 r. skorzystało z niego 227 847 pasażerów, przy liczbie 13 225 operacji lotniczych. W 2008 r. natomiast z portu skorzystało już 1 274 679 pasażerów, a operacji lotniczych odnotowano w liczbie 23 609. W 2012 r. z portu skorzystało 1 595 221 pasażerów i odbyło się 25 261 operacji lotniczych. Lotnisko cywilne jest własnością pozwanego Port Lotniczy Sp. z o.o. z siedzibą w P..

30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa [...] podjął uchwałę nr [...] w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska w P.. Uchwała utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska w P., którego zarządcą jest Port Lotniczy Sp. z o.o. z siedzibą w P.. W uchwale wyznaczono zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie: (1) izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (2) izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (3) izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością

lotniska; (4) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska. Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy: (1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 60$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska. Postanowiono nadto, że jeżeli granica obszaru ograniczonego użytkowania lub granica strefy wewnętrznej przebiega przez budynek mieszkalny jednorodzinny, szpital, dom opieki społecznej, budynek związany ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, wówczas budynek włącza się odpowiednio do strefy zewnętrznej lub strefy wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania. Jeżeli granica strefy wewnętrznej przebiega przez budynek zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zamieszkania zbiorowego lub mieszkaniowo-usługowy, wówczas budynek włącza się do strefy wewnętrznej, przy czym, w przypadku budynków mieszkaniowo-usługowych, dotyczy to wyłącznie części mieszkaniowej. W uchwale wprowadzono ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości. W strefie zewnętrznej: (a) zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży; (b) dopuszcza się rozbudowę, odbudowę oraz nadbudowę istniejących szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży; (c) zabrania się tworzenia stref ochronnych "A" uzdrowisk. Natomiast w strefie wewnętrznej: (a) zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży; (b) dopuszcza się rozbudowę, odbudowę oraz nadbudowę istniejących szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży; (c) zabrania się tworzenia stref ochronnych "A" uzdrowisk; (d) dopuszcza się lokalizowanie zabudowy

mieszkaniowej, pod warunkiem zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej. W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie zewnętrznej w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach szpitali, domów opieki społecznej i związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. Natomiast w strefie wewnętrznej w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W uchwale wskazano, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Wskazano również, że przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej. Powyższa uchwała weszła w życie 28 lutego 2012 r.

Powodowie są właścicielami, na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej, nieruchomości położonej w P., przy ul. [...], dla której Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą [...]. Zgodnie z załącznikami do uchwały Sejmiku Województwa [...] nr [...], ww. nieruchomość powodów znajduje się na terenie objętym strefą wewnętrzną obszaru ograniczonego użytkowania Lotniska w P.. Na dzień wejścia w życie powołanej wyżej uchwały Sejmiku Województwa [...] nieruchomość powodów zabudowana była jednorodzinny, wolnostojącym budynkiem mieszkalnym, dwukondygnacyjnym, podpiwniczonym, wykonanym w technologii murowanej, a także murowanym budynkiem garażu. Przed wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania budynek mieszkalny powodów spełniał wymogi normy PN-B-02151-3:1999 z zakresu izolacyjności akustycznej, aktualnej na dzień wejścia w życie powyższej uchwały, dla budynków na terenach zgodnych z normatywami ochrony środowiska przed hałasem

lotniczym. Po utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania budynek powodów wymaga nakładów niezbędnych do spełnienia wymogów dotyczących izolacyjności akustycznej i klimatu akustycznego według aktualnej normy. Najbardziej ekonomicznym rozwiązaniem polegającym na zwiększeniu izolacyjności budynku jest dobudowanie do ścian przedścianek z płyt gipsowo-kartonowych i dobranie okien o dużej izolacyjności. W budynku powodów należy zastosować wentylatory sufitowe, które zmniejszą odczucie wysokiej temperatury w miesiącach letnich, gdy konieczne będzie zamykanie okien ze względu na hałas. Wartość wszystkich nakładów, niezbędnych dla zapewnienia prawidłowego klimatu akustycznego w budynku powodów, to kwota 83 549 zł.

Pismem z 21 marca 2013 r., odebranych przez pozwanego 27 marca 2013 r., powodowie zgłosili swoje roszczenia pozwanemu w trybie art. 129 ust. 4 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (obecnie: tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 54, dalej: „p.o.ś.”), wzywając do zapłaty, z tytułu nakładów na wygłuszenie budynku, kwoty 100 000 zł. W odpowiedzi na to wezwanie, pozwany poinformował powodów, że przewiduje możliwość wypłaty dobrowolnego odszkodowania na modernizację akustyczną nieruchomości w ramach procedury concyliacyjnej.

Sąd Okręgowy uznał, że drugie z roszczeń powodów w przedmiocie nakładów koniecznych do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wokół portu lotniczego w P. było zasadne w całości, bowiem powodowie wykazali wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. co do żądania z tytułu nakładów.

Bezpośrednim uszczerbkiem powodów związanym z ustanowieniem strefy ograniczonego użytkowania są również koszty związane z zapewnieniem w ich budynku mieszkalnym właściwego klimatu akustycznego. Na konieczność zapewnienia takich warunków wskazują bowiem wymagania określone w uchwale Sejmiku Województwa [...] nr [...]. Szkoda w majątku powodów, przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych, powstała już w dacie wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa [...] z 30 stycznia 2012 r., tj. w dniu 28 lutego

2012 r. Ustalając stan techniczny budynku mieszkalnego i wymagania akustyczne, jaki ten budynek winien spełniać, uwzględniono zatem stan przegród budowlanych na dzień wejścia w życie ww. uchwały.

Z opinii sporządzonej w sprawie przez powołanego w sprawie biegłego akustyka wynika, że po wprowadzeniu tej uchwały budynek mieszkalny powodów nie spełnia norm dla zamierzonych i wyliczonych poziomów dźwięku hałasu. Budynek ten wymaga zatem podjęcia działań zwiększających izolacyjność akustyczną przegród zewnętrznych. W treści uchwały Sejmiku Województwa [...] z 30 stycznia 2012 r. wprowadzającej obszar ograniczonego użytkowania wyraźnie wskazano, że budynki objęte powyższym obszarem powinny spełniać wymagania Polskich Norm w dziedzinie akustyki budowlanej, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniach, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. W budynku powodów działania te sprowadzają się do konieczności wymiany stolarki okiennej, montażu ścianek gipsowo-kartonowych oraz wentylatorów sufitowych. Koszt powyższych nakładów to, według biegłego z dziedziny budownictwa, kwota 83 549 zł.

O odsetkach ustawowych od zasądzonej należności głównej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c., mając również na uwadze treść art. 363 § 2 k.c. Pismem z 21 marca 2013 r. pełnomocnik powodów wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 100 000 zł odszkodowania z tytułu nakładów na wygłuszenie budynku. W wezwaniu tym nie wyznaczono terminu na zapłatę odszkodowania. Wezwanie zostało doręczone pozwanemu 27 marca 2013 r. Biorąc pod uwagę ogólne uregulowanie zawarte w art. 455 k.c., iż dłużnik winien spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu, należało przyjąć, że odszkodowanie dochodzone w niniejszej sprawie było wymagalne od dnia wniesienia pozwu, czyli od 24 czerwca 2013 r. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c.

Wyrok Sądu pierwszej instancji został zaskarżony apelacją przez pozwanego. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 15 lipca 2021 r. zmieniono zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym jedynie o tyle, że termin początkowy płatności ustawowych odsetek za opóźnienie od kwoty 40 000 zł ustalono na dzień 1 marca

2018 r., a od kwoty 43 549 zł na dzień 14 marca 2018 r., oddalając powództwo o odsetki za okres wcześniejszy (pkt I); oddalono apelację w pozostałym zakresie (pkt II) oraz zasądzono od pozwanego na rzecz powodów kwotę 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt III).

W ocenie Sądu drugiej instancji apelacja była zasadna jedynie w zakresie dotyczącym odsetek od zasądzzonego roszczenia. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego poza odnoszącymi się do ustalenia początkowej daty płatności ustawowych odsetek od zasądzzonego roszczenia oraz zgodził się z ich subsumcją pod zastosowane w sprawie normy prawne. W szczególności za niezasadny został uznany zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 136 ust. 2 p.o.ś. przez przyjęcie, że pozwany posiada bierną legitymację procesową w zakresie szkód wyrządzonych immisjami dźwiękowymi. Wskazał, że to zamierzenie inwestycyjne w postaci rozbudowy lotniska spowodowało konieczność wykonania raportu środowiskowego, a więc określenia istniejącego i docelowego poziomu hałasu generowanego przez lotnisko i w konsekwencji wprowadzenie O.. Obszar ten wprowadzono więc z inicjatywy pozwanego i na potrzeby jego działalności po to, aby mógł on w sposób legalny przekraczać standardy środowiskowe. To działalność przedsiębiorstwa pozwanego spowodowała ustanowienie O., pomimo że nie polega ona bezpośrednio na wprowadzaniu w ruch i użytkowaniu samolotów. Nie miała znaczenia w kontekście legitymacji biernej pozwanego okoliczność, że pozwany nie jest podmiotem odpowiedzialnym za naprawienie szkody spowodowanej ruchem statków powietrznych według art. 206 ustawy z 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz.U. Nr 130, poz. 1112 ze zm.). Zgodnie z art. 207 § 1 i 2 tej ustawy, odpowiedzialność taką ponosi osoba eksploatująca statek powietrzny, za którą uważa się osobę, która go używała w czasie spowodowania szkody. Podstawą prawną uzyskania ochrony w zakresie roszczenia o naprawienie szkody związanej z koniecznością poniesienia nakładów wygłuszeniowych, wynikającej z faktycznego oddziaływania lotniska emitującego hałas w stopniu, który uzasadniał utworzenie O. jest jednak art. 129 ust. 2 w zw. 136 ust. 3 p.o.ś. Nie wchodzi więc w rachubę odpowiedzialność za szkody, których naprawienia domagają się powodowie, ze strony osób eksploatujących statki powietrzne obsługiwane przez pozwane przedsiębiorstwo w oparciu o art. 206 i 207 Prawa lotniczego. Nie jest zatem tak, jak sugeruje skarżący, że jego

odpowiedzialność zawęży się do immisji hałasu wynikającej tylko z obsługi naziemnej samolotów, a dotyczy ona całości działalności pozwanego wynikającej z obsługi ruchu lotniczego. Błędnie zatem również skarżący wytknął - na poziomie błędów proceduralnych i w ramach zarzutu naruszenia art. 368 § 1 k.p.c. – że ma znaczenie ustalenie, jakie źródła hałasu składają się na poziom natężenia dźwięku na nieruchomości powodów, jaki jest poziom hałasu z poszczególnych źródeł, w tym jaki hałas powodowany jest przez działalność naziemną pozwanego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego niezasadnie zarzucono w apelacji naruszenie art. 317 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. i art. 363 § 1 k.c. poprzez zastosowanie konstrukcji wyroku częściowego, w sytuacji, kiedy oba zgłoszone w sprawie roszczenia pozostają ze sobą w związku koniecznym i prawnym, uniemożliwiającym odrębne orzekanie o każdym z nich. Mylne jest wyjściowe założenie, że przepisy p.o.ś. nie przewidują kumulacji roszczeń z tytułu spadku wartości nieruchomości i rewitalizacji akustycznej, a uszczerbki określone w art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3, to jedna i ta sama szkoda. Przeciwnie - występują tu dwie odrębne szkody z dwóch różnych tytułów, o których można orzekać niezależnie, bo zakres jednego odszkodowania nie wpływa na wysokość drugiego. Nie ma w szczególności podstaw do przyjęcia, że szkoda z tytułu spadku wartości nieruchomości pochłania, przynajmniej częściowo, szkodę związaną z jej rewitalizacją akustyczną. Taki skutek nastąpiłby wówczas, gdyby właściciel poniósł już niezbędne wydatki na doprowadzenie budynku do podwyższonego standardu ochrony akustycznej, zwiększając w ten sposób jego wartość, a następnie nieruchomość o podwyższonej w taki sposób wartości zostałaby poddana ocenie z punktu widzenia szkody, polegającej na obniżeniu tej wartości w związku z wprowadzeniem O., co w realiach rozpoznawanej nie występuje. Sąd wskazał też, iż obie szkody kalkulowane są według odrębnych mierników. Spadek wartości nieruchomości liczony jest jako różnica wartości prawa z ograniczeniami i bez ograniczeń, a nie jako różnica wartości nieruchomości przystosowanej i nieprzystosowanej akustycznie. Natomiast nakłady rewitalizacyjne to koszt zapewnienia zgodności budynku (z punktu widzenia warunków technicznych) z wymogami Polskich Norm – w warunkach ponadnormatywnej emisji hałasu. Ponoszony on jest wyłącznie w celu

zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynku, takiego jaki istniał przed wprowadzeniem O.. Dlatego o każdej z tych szkód można orzekać niezależnie, bo zakres jednego odszkodowania nie rzutuje na wysokość drugiego. Nie było zatem w sprawie przeszkód do orzeczenia - co do roszczeń dotyczących spadku wartości nieruchomości - wyrokiem częściowym i do rozstrzygnięcia o drugim z żądań wyrokiem końcowym. Nie można też uznać, że łączna kwota odszkodowania żądana z tych dwóch tytułów przekracza szkodę rzeczywistą, wychodząc poza normalne następstwa zdarzenia szkodzącego (art. 361 § 1 i 2 k.c.). Brak jakichkolwiek przesłanek, by przyjmować, za skarżącym, że wartość nakładów wygłuszeniowych została już uwzględniona przy zasądzeniu odszkodowania z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości, zatem że powodowie uzyskali już zaspokojenie swoich roszczeń w zakresie ustawowych granic odpowiedzialności pozwanego - w ramach odszkodowania zasądzonego wyrokiem częściowym.

Sąd drugiej instancji uznał za nieuzasadniony zarzut naruszenia art. 363 § 1 k.c. poprzez naprawienie szkody z zastosowaniem wzajemnie wykluczających się tytułów, w ramach którego skarżący zarzucił zastosowanie dla jednej i tej samej szkody dwóch rozłącznych sposobów jej kompensaty - w odniesieniu do uszczerbku wynikającego ze spadku wartości nieruchomości przez przywrócenie stanu poprzedniego, a w zakresie kosztów adaptacji akustycznej przez zapłatę sumy pieniężnej. Odszkodowanie stanowi zawsze rekompensatę uszczerbku majątkowego przez zapłatę środków pieniężnych. Nie podzielił stanowiska pozwanego, że wyrównanie w pieniądzu spadku wartości nieruchomości prowadzi do przywrócenia stanu poprzedniego, nie powoduje ono przecież, że nieruchomość zyskuje wartość pierwotną - sprzed wprowadzenia O.. Mimo wynikającej z przywołanego przepisu generalnej zasady, że naprawienie szkody może nastąpić według wyboru poszkodowanego, bądź poprzez przywrócenie stanu poprzedniego bądź poprzez zapłatę odpowiedniej sumy tytułem odszkodowania, przepis art. 129 ust. 2 p.o.ś. - jako regulacja szczególna - przewiduje tylko ten drugi sposób naprawienia szkody. Każde z zasądzonych odszkodowań jest zaś wyrazem zastosowania tej normy o charakterze wyjątku.

Niezasadnie też zarzucono naruszenie art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez zasądzenie odszkodowania mimo nieponiesienia przez powodów kosztów

rewitalizacji. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego Sąd Apelacyjny wskazał, że prawo do żądania odszkodowania z tytułu konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych w budynkach objętych O. nie jest uzależnione od wykazania przez właścicieli nieruchomości, że wydatki w tym celu rzeczywiście zostały już poniesione. W innym przypadku mogłoby dojść do niedopuszczalnej sytuacji, w której prawo poszkodowanych do zamieszkiwania w niezbędnym dla higieny fizycznej i psychicznej komforcie akustycznym uzależnione zostałoby od poziomu ich zamożności.

Sąd Apelacyjny za błędny uznał zarzut dotyczący sposobu interpretacji § 8 pkt 2 lit. d uchwały, dopuszczającego lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w strefie wewnętrznej pod warunkiem zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej. Skarżący wywodził, że zapis „dopuszcza się lokalizowanie” - dotyczy zabudowy jeszcze w dacie utworzenia O. nieistniejącej, brak zaś jego odpowiednika dotyczącego zabudowy już istniejącej. Uchwała musiałaby zatem wyraźnie zezwalać na istnienie dotychczasowej zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem jej przystosowania akustycznego, żeby roszczenie z tytułu kosztów rewitalizacyjnych w badanym przypadku przysługiwało. Zdaniem Sądu, bezpośrednim uszczerbkiem powodów związanym z ustanowieniem O. są koszty związane z zapewnieniem w ich budynku mieszkalnym właściwego klimatu akustycznego. Na konieczność zapewnienia takich warunków w odniesieniu do zabudowy już istniejącej w dacie wprowadzenia obszaru wskazuje § 9 pkt 2 uchwały. Stanowi on, że wymagania techniczne dotyczące budynków w strefie wewnętrznej obejmują zapewnienie właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. Kolejno z § 2 pkt 3 wynika, że odpowiednia izolacyjność akustyczna przegród budowlanych - to izolacyjność akustyczna określona zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej, z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 136 ust. 3 p.o.s., w razie

określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2 p.o.ś., są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki i to nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie. Wynika stąd wyraźnie, że nowe budynki mieszkalne mogą być lokalizowane w strefie wewnętrznej O., jeżeli zostaną przystosowane do zmienionych warunków akustycznych, a budynki już w jej obrębie istniejące wymagają akustycznej adaptacji, przy czym roszczenie odszkodowawcze obejmuje koszty tego dostosowania. Potrzeba przystosowania nieruchomości powodów powstała w dacie wejścia w życie uchwały i to bez względu na ówczesny rozmiar ingerencji lotniska w klimat akustyczny. Z tą chwilą weszły bowiem w życie ograniczenia i warunki techniczne dla nieruchomości położonych w strefie. Zatem bez naruszenia art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. oraz art. 361 § 1 i 2 k.c. i art. 363 § 1 k.c. Sąd Okręgowy datę wyrządzenia szkody utożsamiał z datą wejścia w życie uchwały.

Za nieuzasadnione uznał też Sąd zarzuty naruszenia prawa procesowego odnoszące się do podważenia kluczowego dowodu z opinii biegłego sądowego dr. inż. K. R. co do stanu akustycznego budynku powodów i potrzeby zwiększenia jego izolacyjności w związku z wprowadzeniem O.. Wskazał, że klimat akustyczny wynikający z objęcia nieruchomości powodów O., wyznaczający zakres nakładów rewitalizacyjnych, nie może być odnoszony do aktualnie występującego poziomu hałasu. Uchwała o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania, jego zasięg jako całości i granice poszczególnych stref, przyjęte zostały na podstawie raportu środowiskowego sporządzonego przez pozwanego przy założeniu rozwoju lotniska i nasilenia hałasu lotniczego w perspektywie do roku 2034 r. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w P. z 28 lutego 2011 r. stwierdza konieczność utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania w związku z przedsięwzięciem: „Rozbudowa i modernizacja Portu Lotniczego spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. [...]”. Utworzenie O. wiązało się więc nie tylko z koniecznością prawnego uregulowania stanu już istniejącego, ale przede wszystkim stanu przyszłego, związanego z planami inwestycyjnymi pozwanego, w których zakłada się zwiększenie ogólnej liczby lotów z 76 w 2010 r. do 132 w 2034 r. Wywodząc aktualnie, że prognozy te mogą się docelowo nie sprawdzić,

skarżący kwestionuje więc własne plany rozwojowe, wyjściowe dla ustanowienia O.. Dlatego zasadnie biegły dokonał szacunku nakładów wygłuszeniowych dla docelowego klimatu akustycznego w roku 2034, zatem dla maksymalnego prognozowanego poziomu hałasu, przy nieskrępowanej i dopuszczalnej działalności lotniska. Nie ma przy tym znaczenia czy wartości te są aktualnie osiągalne, skoro mogą one wystąpić w przyszłości, a zaprojektowane rozwiązania mają przed nimi chronić. Nie jest też możliwe, już choćby z powodu krótkiego terminu wystąpienia z roszczeniami od wejścia w życie uchwały, by właściciel nieruchomości dostosowywał swój budynek do właściwego klimatu akustycznego etapowo – w zależności od poziomu hałasu występującego w określonym momencie. Dlatego też przyjęte adaptacje akustyczne nie mogły opierać się na pomiarach rzeczywistego, aktualnie występującego poziomu hałasu.

Ostatecznie – jak ocenił Sąd drugiej instancji - pozwany nie podważył skutecznie wartości i mocy dowodowej zarówno opinii biegłego sądowego dr. inż. K. R. jak i K. R.1, a w konsekwencji również przyjętego na ich podstawie ustalenia co do wysokości szkody.

Zmiana zaskarżonego wyroku w zakresie początkowego terminu naliczania odsetek miała swoje uzasadnienie w normie wyrażonej w art. 455 k.c. Pismo z 21 marca 2013 r. nie mogło być traktowane jako wezwanie w rozumieniu art. 455 k.c. skutkujące powstaniem stanu wymagalności roszczenia odszkodowanego po upływie określonego terminu. Skuteczne wezwanie do zapłaty odszkodowania pieniężnego musi bowiem zawierać treści pozwalające dłużnikowi na rzeczowe, według kryteriów obiektywnych, ustosunkowanie się do żądania tak co do zasady, jak i wysokości. Wyżej wymienione wezwanie nie określało żadnych kryteriów, na podstawie których powodowie domagali się zapłaty od pozwanego łącznie kwoty 100 000 zł tytułem nakładów na wygłuszenie ich nieruchomości. Jedynymi miarodajnymi danymi pozwalającymi obiektywnie ustalić wysokość szkody były wyliczenia zawarte w opinii biegłego K. R. sporządzonej na potrzeby niniejszej sprawy, tym bardziej, że Sąd pierwszej instancji zasądził wartość nakładów wyliczoną przez biegłego według cen na dzień sporządzenia opinii, tj. 12 lutego 2018 r. Stąd bieg odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty pierwotnego roszczenia, tj. kwoty 40 000 zł powinien biec od 1 marca 2018 r.,

tj. od dnia następującego po upływie 7-dniowego terminu od dnia doręczenia pozwanemu odpisu opinii biegłego K. R., a od kwoty 43 549 zł, tj. kwoty, której powodowie domagali się dodatkowo po rozszerzeniu pozwu - od 14 marca 2018 r., tj. daty nadania pisma pozwanego, stanowiącego odpowiedź na rozszerzenie powództwa. Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok jedynie w części dotyczącej roszczenia odsetkowego, oddalając apelację pozwanego w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. jako bezzasadną.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu został zaskarżony w całości przez pozwanego skargą kasacyjną. W ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. zarzucono w niej naruszenie:

- § 9 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 2 lit. d Uchwały Nr [...] Sejmiku Województwa [...] z 30 stycznia 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska w P. (dalej jako: „Uchwała O.”) poprzez błędną wykładnię ww. przepisów i w konsekwencji mylne ustalenie, że w postanowieniach ww. uchwały ustanowiono ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości wobec każdego z mieszkańców województwa, w tym powodów dla jako właścicieli nieruchomości przy ul. w P.;

- art. 73 ust. 1 pkt 2 p.o.ś. poprzez brak zastosowania mimo oczywistych twierdzeń w tym zakresie złożonych w punkcie 4 na str. 7 i n. pisma pozwanego z 6 lipca 2021 r.

W ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. pozwany zarzucił naruszenie art. 316 § 1 k.p.c., albowiem w zaskarżonym wyroku nie wzięto pod uwagę, że na obszarze, na którym posadowiona jest nieruchomość powodów, nie ustanowiono planu miejscowego, który na zasadzie art. 73 ust. 1 pkt 2 p.o.ś. zawierałby jakiegokolwiek ograniczenia wynikające z utworzenia O., oraz że powodowie nie wykazali, by ograniczenia te były zamieszczone w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Powołując się na powyższe zarzuty pozwany wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi, który wydał orzeczenie lub innemu sądowi równorzędnemu, a w przypadku uznania, że wystąpiły przesłanki do wydania orzeczenia w trybie art. 398¹⁵ § 1 druga część

zdania (po średniku) k.p.c. wniósł także o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 12 grudnia 2019 r., XVIII C 342/15 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu samemu lub równorzędnemu Sądowi, nadto gdyby Sąd uznał, że zachodzą przesłanki z art. 398¹⁶ k.p.c. wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości.

Powodowie w odpowiedzi na skargę kasacyjną wnieśli o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

W toku postępowania kasacyjnego strony złożyły pisma przygotowawcze, w których podtrzymały stanowiska zajęte odpowiednio w skardze kasacyjnej oraz odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dochodzone przez powodów roszczenie, do którego odnosi się wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżony skargą kasacyjną, wiąże się z podjęciem 30 stycznia 2012 r., uchwały Sejmiku Województwa [...] nr [...] w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska w P., która weszła w życie 28 lutego 2012 r. Wówczas, zdaniem powodów i oceny Sądów obu instancji, powstało roszczenie, które miało swoją podstawę w art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. Dlatego ocena zasadności tego roszczenia, a w konsekwencji także ocena zasadności zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej w stosunku do wyroku Sądu drugiej instancji powinna być dokonana z uwzględnieniem stanu prawnego obowiązującego w tym czasie, gdy była podjęta i weszła w życie wyżej wymieniona uchwała Sejmiku Województwa [...]. W tym okresie przepisy dotyczące utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania i określające konsekwencje prawne związane z utworzeniem takich obszarów, w tym określające roszczenia z tym związane były zawarte w dziale IX p.o.ś. zatytułowanym „Ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną środowiska” zawartym w tytule II tej ustawy zatytułowanym „Ochrona Zasobów Środowiska”. W rozdziałach 2 – 4 tego działu uregulowano ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną środowiska będącą następstwem:

a) ograniczeń korzystania z nieruchomości związanych z ochroną zasobów środowiska (art. 130-134 zawarte w rozdziale 2 zatytułowanym „Ograniczenia związane z ochroną zasobów środowiska”), b) ustanowienia obszarów ograniczonego użytkowania (art. 135 -136 zawarte w rozdziale 3 zatytułowanym „Obszary ograniczonego użytkowania”), c) utworzenia stref przemysłowych (art. 136a – 136d zawarte w rozdziale 4 zatytułowany „Strefy przemysłowe”).

Uszczegóławiając te regulacje w art. 130 ust. 1 p.o.ś. przewidziano, że ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną zasobów środowiska może nastąpić przez: 1) poddanie ochronie obszarów lub obiektów na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody; 2) ustalenie warunków korzystania z wód regionu wodnego lub zlewni oraz ustanowienie obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych na podstawie przepisów ustawy - Prawo wodne; 3) wyznaczenie obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją. W art. 130 ust. 2 p.o.ś. wskazano także, iż przepis ust. 1 nie wyklucza możliwości ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości w celu ochrony zasobów środowiska na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W rozdziale 3 wyżej wymienionego tytułu p.o.ś. zatytułowanym „Obszary ograniczonego użytkowania” uregulowano podstawy oraz sposób ustanawiania obszarów ograniczonego użytkowania. W szczególności zgodnie z art. 135 ust. 1 p.o.ś. – w ówczesnym brzmieniu - jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, to dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej tworzy się obszar ograniczonego użytkowania. Według art. 135 ust. 2 tej ustawy, obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco

oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Natomiast zgodnie z art. 135 ust. 3, obszar ograniczonego użytkowania dla zakładów lub innych obiektów, niewymienionych w ust. 2, tworzy rada powiatu w drodze uchwały. W myśl art. 135 3a p.o.ś., organy, o których mowa w ust. 2 i 3, tworząc obszar ograniczonego użytkowania, określają granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne dotyczące budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego. Według zaś art. 135 ust. 4, jeżeli obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wynika z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, przed utworzeniem tego obszaru nie wydaje się pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego oraz nie rozpoczyna się jego użytkowania, gdy pozwolenie na użytkowanie nie jest wymagane, z zastrzeżeniem ust. 5. Obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla określonego zakładu lub innego obiektu stwierdza się w pozwoleniu na budowę.

W art. 136a ust. 1 p.o.ś., zawartym w rozdziale 4, wskazano, że na obszarach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako tereny przeznaczone do działalności produkcyjnej, składowania oraz magazynowania i równocześnie użytkowanych zgodnie z przeznaczeniem może być utworzona strefa przemysłowa. Jak stanowi art. 136a ust. 1 p.o.ś., w granicach strefy przemysłowej jest dozwolone, z zastrzeżeniem art. 136d ust. 3, przekraczanie standardów jakości środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu i dopuszczalnych poziomów hałasu oraz wartości odniesienia, o których mowa w art. 222, jeżeli nie zagraża to życiu lub zdrowiu ludzi, w szczególności nie narusza wymagań norm bezpieczeństwa i higieny pracy.

W rozdziale 1, działu IX, tytułu II p.o.ś. zamieszczono przepisy ogólne dotyczące ograniczeń sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną środowiska. Według art. 129 ust. 1, jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu

korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. Jak stanowi art. 129 ust. 2, w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również użytkownikowi wieczystemu nieruchomości, a roszczenie, o którym mowa w ust. 2, także osobie, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości (art. 129 ust. 3). Artykuł 129 ust. 4 przewidywał wówczas, że z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1-3, można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Natomiast art. 129 ust. 5 stanowił, że w sprawach, o których mowa w ust. 1-4, nie stosuje się przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczących roszczeń z tytułu ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. Przepisy działu IX tytułu II p.o.ś. zawarte w poszczególnych rozdziałach tego tytułu poświęcone poszczególnym sposobom ograniczeń sposobu korzystania z nieruchomości zawierały przepisy szczególne dotyczące roszczeń przysługujących właścicielom czy użytkownikom wieczystym nieruchomości w razie wprowadzenie poszczególnych sposobów korzystania z nieruchomości. W szczególności w razie ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska w wyniku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania właściwymi w sprawach spornych dotyczących wysokości odszkodowania lub wykupu nieruchomości są sądy powszechne (art. 136 ust. 1). Artykuł 136 ust. 2 wskazywał, że obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości jest ten, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania. Natomiast w myśl art. 136 ust. 3 p.o.ś., w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

W chwili podjęcia, a następnie wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa jako aktu prawa miejscowego, z którymi przepisami powodowie wiązą dochodzone roszczenie, przepisy p.o.ś. zawierały także przepisy określające obowiązek uwzględniania ochrony środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym i przy realizacji inwestycji. Były one zawarte w dziale VII tytułu I tej ustawy (art. 71 – 76). W szczególności art. 71 ust. 1 p.o.ś. stanowił, że zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska stanowią podstawę do sporządzania i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Natomiast zgodnie z art. 73 ust. 1 p.o.ś. w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględnia się w szczególności ograniczenia wynikające z: 1) ustanowienia w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, pomników przyrody oraz ich otulin; 2) utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych; 2a) wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją; 3) ustalenia w trybie przepisów ustawy - Prawo wodne warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Organy, na których spoczywał obowiązek sporządzenia projektu i przyjęcia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz uprawnione do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, określała ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (dalej: „u.p.z.p.”, w chwili wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa [...] opublikowana w Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zm. obecnie tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 977). Określała ona zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej (art. 1 ust. 1 pkt 1 tej ustawy) oraz zakres i sposoby postępowania w sprawach

przeznaczenia terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy) – przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę tych działań. Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 3 u.p.z.p., w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zwłaszcza wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami, ochrony gruntów rolnych i leśnych. W art. 3 u.p.z.p. określono właściwość organów w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. W szczególności kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy (art. 3 ust. 1). Prowadzenie, w granicach właściwości rzeczowej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego, odnoszących się do obszaru powiatu i zagadnień jego rozwoju, należy do zadań samorządu powiatu (art. 3 ust. 2). Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie, w tym uchwalanie planu zagospodarowania przestrzennego województwa, należy do zadań samorządu województwa (art. 3 ust. 3). W myśl art. 4 ust. 1 u.p.z.p. ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Według zaś art. 4 ust. 2 w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym: 1) lokalizację inwestycji celu publicznego ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego; 2) sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy (pkt 2). W stanie prawnym relewantnym dla rozstrzygnięcia sprawy art. 10 ust. 1 u.p.z.p. stanowił, że w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego (art. 1 ust. 1 pkt 3), warunków i jakości

życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia (pkt 5). W projekcie planu miejscowego, sporządzonym, zgodnie z zapisami studium oraz z przepisami odrębnymi (art. 15 ust. 1), określa się m.in. zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego (art. 15 ust. 2 pkt 3), granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych (art. 15 ust. 2 pkt 7); szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy (pkt 9). W zależności od potrzeb w planie miejscowym określa się granice terenów pod budowę urządzeń, o których mowa w art. 10 ust. 2a, oraz granice ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tych urządzeń na środowisko (art. 15 ust. 3 pkt 3). Dodać należy, że według obecnie obowiązujących przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprost wynika, że zarówno na etapie sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się obszary ograniczonego użytkowania (art. 13b lit. m). Plan miejscowy uchwała rada gminy (art. 20 ust. 1 u.p.z.p.). Uchwała rady gminy w sprawie uchwalenia planu miejscowego – która w myśl art. 14 ust. 8 jest aktem prawa miejscowego - obowiązuje od dnia wejścia w życie w niej określonego, jednak nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w dzienniku urzędowym województwa (art. 29 ust. 1 u.p.z.p.). Według art. 6 ust. 1 u.p.z.p., ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kształtują, wraz z innymi przepisami, sposób wykonywania prawa własności nieruchomości. W myśl art. 6 ust. 2 tej ustawy, każdy ma prawo, w granicach określonych ustawą, do zagospodarowania terenu, do którego ma tytuł prawny, zgodnie z warunkami ustalonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli nie narusza to chronionego prawem interesu publicznego oraz osób trzecich (pkt 1) oraz ochrony własnego interesu prawnego przy zagospodarowaniu terenów należących do innych osób lub jednostek organizacyjnych (pkt 2).

Zgodnie z art. 36 ust. 1 u.p.z.p., w brzmieniu relewantrym dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą korzystanie z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości może, z uwzględnieniem ust. 2, żądać od gminy: odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę (pkt 1) albo wykupienia nieruchomości lub jej części (pkt 2). Realizacja roszczeń, o których mowa w ust. 1, mogła nastąpić również w drodze zaoferowania przez gminę właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu nieruchomości zamiennej. Z dniem zawarcia umowy zamiany roszczenia wygasają (art. 36 ust. 2). Natomiast według art. 36 ust. 3, jeżeli, w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą, wartość nieruchomości uległa obniżeniu, a właściciel albo użytkownik wieczysty zbywa tę nieruchomość i nie skorzystał z praw, o których mowa w ust. 1 i 2, może żądać od gminy odszkodowania równego obniżeniu wartości nieruchomości. Obecnie treść wyżej wymienionych przepisów została zmodyfikowana, co nie zmieniło jednak zasadniczo konstrukcji tych przepisów. Z perspektywy zarzutów skargi kasacyjnej należy jednak zauważyć, że z dniem 1 stycznia 2018 r. wszedł w życie art. 36 ust. 1a u.p.z.p. dodany przez art. 497 pkt 7 ustawy z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2017 r., poz. 1566). Zgodnie z nim, przepisu ust. 1 (art. 36) nie stosuje się, jeżeli treść planu miejscowego powodująca skutek, o którym mowa w ust. 1, nie stanowi samodzielnego ustalenia przez gminę społeczno-gospodarczego przeznaczenia terenu oraz sposobu korzystania z niego, ale wynika z: 1) uwarunkowań hydrologicznych, geologicznych, geomorfologicznych lub przyrodniczych dotyczących występowania powodzi i związanych z tym ograniczeń, określonych na podstawie odrębnych przepisów; 2) dotyczących lokalizacji lub realizacji inwestycji celu publicznego, wydanych przez inne organy gminy, organy administracji publicznej lub Państwowe Gospodarstwo Wodne W.; 3) zakazów lub ograniczeń zabudowy i zagospodarowania terenu, określonych w przepisach ustaw lub aktów, w tym aktów prawa miejscowego, wydanych na ich podstawie. Dla rozstrzygnięcia sprawy znaczenie mają także przepisy u.p.z.p., które dotyczy wydawania decyzji o warunkach zabudowy. W przypadku braku planu miejscowego zmiana zagospodarowania terenu polegająca na budowie obiektu budowlanego lub

wykonaniu innych robót budowlanych, a także zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, z zastrzeżeniem art. 50 ust. 1 i art. 86, wymagała ustalenia, w drodze decyzji, warunków zabudowy (art. 59 ust. 1 u.p.z.p.). Przepis ten miał zastosowanie również do zmiany zagospodarowania terenu, która nie wymagała pozwolenia na budowę, z wyjątkiem tymczasowej, jednorazowej zmiany zagospodarowania terenu, trwającej do roku (art. 59 ust. 2). Wydawanie decyzji o warunkach zabudowy należało co do zasady do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta (art. 60 ust. 1 u.p.z.p.). W myśl art. 63 ust. 3 tej ustawy, jeżeli decyzja o warunkach zabudowy wywołuje skutki, o których mowa w art. 36, przepisy art. 36 oraz art. 37 stosuje się odpowiednio. Koszty realizacji roszczeń, o których mowa w art. 36 ust. 1 i 3, ponosi inwestor, po uzyskaniu ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę.

Z przytoczonego wyżej, niemal w całości, stanu prawnego aktualnego na chwilę podjęcia 30 stycznia 2012 r., a następnie wejścia w życie 28 lutego 2012 r. uchwały Sejmiku Województwa [...] nr [...] w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska w P. dotyczącego zarówno przesłanek, procedury i konsekwencji wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania – określonych szczegółowo w przepisach p.o.ś. – oraz procedury podejmowania oraz konsekwencji przyjęcia planu miejscowego ewentualnie, w razie jego braku, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, określonych szczegółowo w przepisach u.p.z.p., wynika jednoznacznie, że w obu wyżej wymienionych ustawach określono odrębne reżimy prawne odpowiedzialności za szkody o charakterze legalnym będące następstwem odpowiednio: ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną środowiska, w tym w formie ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, oraz w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą i w związku z wydaną decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w sytuacji, w której nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W obu ustawach, tj. w Prawie ochrony środowiska oraz w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określono w sposób odmienny źródło szkody, charakter poniesionej szkody, podmioty za nie odpowiedzialne, oraz sposób i terminy dochodzenia roszczeń o charakterze odszkodowawczym. W przypadku pierwszej z ustaw szkoda doznawana

przez właścicieli nieruchomości, ich użytkowników wieczystych, ewentualne inne osoby (art. 129 ust. 1 i ust. 3) polega na tym, że korzystanie z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone (art. 129 ust. 1 p.o.ś). Tak określona szkoda obejmuje także zmniejszenie wartości nieruchomości (art. 129 ust. 2 p.o.ś). Przyczyną jej powstania jest ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną środowiska zrealizowane w jednym ze sposobów określonych w dziale IX tytułu II p.o.ś., w tym przez ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, o którym mowa w art. 135 p.o.ś. W tym ostatnim przypadku szkoda, o której mowa w art. 129 ust. 2 p.o.ś., obejmuje także koszty poniesione w celu wypełnienia wymagań technicznych w istniejących budynkach, a określonych na obszarze ograniczonego użytkowania, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie (art. 136 ust. 3 p.o.ś.). Z powstaniem szkody, o której mowa w art. 129 ust. 1 i 2 w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś., ustawa ta wiąże również powstanie roszczenia do uzyskania odpowiedniej rekompensaty z tego tytułu w postaci możliwości żądania wykupienia nieruchomości lub jej części (art. 129 ust. 1 *in fine*), czy też prawo do żądania odszkodowania, w tym za zmniejszenie wartości nieruchomości (art. 129 ust. 2). W razie określenia w uchwale o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania wymagań technicznych budynków wynikających z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego, o których mowa w art. 135 ust. 3a p.o.ś., szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie (art. 136 ust. 3 p.o.ś.). W przypadku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania ustawa – w art. 129 ust. 1 i 3 p.o.ś. – określa również podmioty uprawnione do dochodzenia tych roszczeń, w art. 136 ust. 1 p.o.ś. sposób ich dochodzenia (przed sądami powszechnymi), w art. 136 ust. 2 p.o.ś. podmiot obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości, a w art. 129 ust. 4 p.o.ś. termin dochodzenia tych roszczeń. Wszystkie te konsekwencje prawne wynikają bezpośrednio z przepisów ustawy p.o.ś., jako następstwo przyjęcia i wejścia w życie przewidzianej przepisami ustawy uchwały sejmiku województwa o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania w

razie wystąpienia przesłanek określonych w art. 135 ust. 1 p.o.ś. Uchwała ta zawiera normy o charakterze generalnym i abstrakcyjnym o ograniczonym terytorialnie zakresie oddziaływania skierowane do wszystkich podmiotów, do których odnoszą się normy zawarte w tym akcie prawa miejscowego. Warunkiem wywołania tych skutków nie jest – jak podnosi w skardze kasacyjnej pozwana – dopiero uwzględnienie ograniczeń wynikających z ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania wywołuje nie tylko wyżej wskazane konsekwencje prawne (ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości i co się w tym wiąże powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej), ale także wynikające z art. 73 ust. 1 pkt 2 p.o.ś. w którym określono obowiązek uwzględnienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu ograniczeń wynikających z utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania. Z przepisu tego, adresowanego do organów, którym przepisy właściwe przyznają kompetencje do sporządzania projektów i przyjmowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, nie można zasadnie wywodzić, że uchwała sejmiku województwa o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania jest aktem skierowanym jedynie do organów uprawnionych do opracowywania i przyjmowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a w konsekwencji, że dopiero uwzględnienie w planie miejscowym albo w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu ograniczeń wynikających z ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania powoduje ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości przez jej właścicieli, użytkowników wieczystych czy inne osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do nieruchomości. Powołane wcześniej przepisy p.o.ś. jednoznacznie wiążą bowiem ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości z samym podjęciem uchwały przez sejmik województwa o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania. W art. 129 ust. 5 p.o.ś. *expressis verbis* stwierdzono, że to rozporządzenie lub akt prawa miejscowego powoduje ograniczenie sposób

korzystania z nieruchomości. Ujęcie wynikających stąd ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości w planie miejscowym albo w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu ma charakter wtórny i jest sposobem gwarantującym wykorzystywanie w przyszłości nieruchomości przez jej właścicieli, użytkowników wieczystych, czy inne osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do nieruchomości, zgodnie z ograniczeniami wprowadzonymi m.in. uchwałą sejmiku województwa uchwałą sejmiku województwa o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania.

Plan miejscowy, jako akt prawa miejscowego, jest także źródłem ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, gdyż zgodnie z art. 6 ust. 1 u.p.z.p. ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kształtują wraz z innymi przepisami, sposób wykonywania prawa własności. Już z tego przepisu jednoznacznie wynika, że sposób wykonywania prawa własności nieruchomości jest kształtowany nie tylko ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Tylko wtedy, gdy źródłem (pierwotnym a nie wtórnym) ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości jest plan miejscowy (odpowiednio decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu) szkoda z tego tytułu może być dochodzona na podstawie, w granicach, w formach i od podmiotów w sposób bliżej określony w przepisach u.p.z.p. Nie dotyczy to jednak roszczeń, o których mowa w art. 129 ust. 1-4 p.o.ś. (art. 129 ust. 5 p.o.ś.). Potwierdza to też obowiązujący obecnie art. 36 ust. 1a u.p.z.p., zgodnie z którym przepisu ust. 1 (art. 36) – określającego przesłanki, podmioty uprawnione i treść roszczeń, jeżeli w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą korzystanie z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone - nie stosuje się, jeżeli treść planu miejscowego powodująca skutek, o którym mowa w ust. 1, nie stanowi samodzielnego ustalenia przez gminę społeczno-gospodarczego przeznaczenia terenu oraz sposobu korzystania z niego, ale wynika z: 1) uwarunkowań hydrologicznych, geologicznych, geomorfologicznych lub przyrodniczych dotyczących występowania powodzi i związanych z tym ograniczeń, określonych na podstawie odrębnych przepisów; 2) dotyczących lokalizacji lub realizacji inwestycji celu publicznego, wydanych przez inne organy gminy, organy administracji publicznej lub Państwowe Gospodarstwo Wodne W.; 3) zakazów lub ograniczeń

zabudowy i zagospodarowania terenu, określonych w przepisach ustaw lub aktów, w tym aktów prawa miejscowego, wydanych na ich podstawie. Dodać należy, że przyjęcie wykładni omawianych przepisów zgodnie ze stanowiskiem pozwanego podważałoby sens uregulowania art. 129 ust. 4 p.o.ś. wiążącego początek terminu, w którym można dochodzić roszczeń, o którym mowa w tym przepisie, z wejściem w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, w tym więc na podstawie uchwały sejmiku województwa o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania.

Nie można też podzielić stanowiska skarżącego podważającego możliwość wprowadzenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości w związku z ochroną środowiska na podstawie uchwały sejmiku województwa, będących w istocie postacią ograniczenia prawa własności, z uwagi na wymagania wynikające z art. 64 ust. 3 Konstytucji. Zgodnie z tym przepisem własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności. W świetle przedstawionego wcześniej reżimu prawnego odnoszącego się do roszczenia dochodzonego przez powodów ustawodawca w ustawie p.o.ś. przewidział możliwość wprowadzenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości w związku z ochroną środowiska, a więc ograniczenia prawa własności w znaczeniu konstytucyjnym, określając przesłanki kiedy może to nastąpić, sposób, w jaki może to nastąpić, roszczenia z tym związane, termin ich dochodzenia, podmioty uprawnione do ich dochodzenia i zobowiązane do uczynienia zadość tym roszczeniom. Uregulowania zawarte w tych przepisach czynią więc zadość kryteriom wynikającym m.in. z art. 64 ust. 3 Konstytucji. Elementem reżimu prawnego wynikającego z przepisów p.o.ś. jest także podjęcie przez sejmik województwa uchwały o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania. Uchwała ta, będąca aktem prawa miejscowego, jest źródłem ograniczenia prawa własności, dlatego że taki skutek wynika wprost z przepisów ustawy (zob. art. 129 ust. 4 p.o.ś.). Analogiczne rozwiązanie jest przewidziane w przepisach u.p.z.p. w odniesieniu do skutków, jakie wywołuje plan miejscowy będący aktem prawa miejscowego. Konkludując, należy stwierdzić, że zarzut naruszenia art. 73 ust. 1 pkt 2 p.o.ś. poprzez brak jego zastosowania był nieuzasadniony.

W razie ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, organy, o których mowa w art. 135 ust. 2 i 3, tworząc taki obszar, określają m.in. wymagania techniczne budynków wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego (art. 135 ust. 3a). Z wykładni logiczno-językowej art. 135 ust. 3 p.o.ś. wynika wniosek, że na obszarze ograniczonego użytkowania w odniesieniu do budynków istniejących może, ale nie musi zostać wprowadzony obowiązek podjęcia działań zmierzających do spełnienia wymagań technicznych określonych na obszarze ograniczonego użytkowania dotyczących istniejących budynków, skoro ustawodawca dopuścił możliwość dochodzenia roszczeń, o których mowa w art. 129 ust. 2 w zw. z art. 135 ust. 3 p.o.ś., tj. z tytułu kosztów poniesionych w celu spełnienia tych wymagań nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie. Uwzględniając to założenie za niezasadny należy uznać także zarzut naruszenia § 9 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 2 lit. d uchwały Nr [...] Sejmiku Województwa [...] z 30 stycznia 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska w P. poprzez błędną wykładnię ww. przepisów i w konsekwencji mylne ustalenie, że w postanowieniach ww. uchwały ustanowiono ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości wobec każdego z mieszkańców województwa, w tym powodów dla jako właścicieli nieruchomości przy ul. [...] w P.. Analiza treści wyżej wymienionych postanowień uchwały z uwzględnieniem kontekstu, w którym je zawarto potwierdza prawidłowość ich wykładni dokonanej przez Sąd drugiej instancji, a mianowicie, że w stosunku do budynków znajdujących się w strefie wewnętrznej wprowadzono obowiązek zapewnienia właściwego klimatu akustycznego poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W szczególności z porównania treści pkt II i III uzasadnienia do uchwały wynika, że punkt III, w tym III. 4. (dotyczący strefy wewnętrznej) odnosi się do budynków istniejących, skoro punkt II uzasadnienia odnosi się m.in. do przyszłej zabudowy terenów położonych w strefie zewnętrznej i wewnętrznej. Potwierdza to treść § 8 pkt 2 d) uchwały – który odnosi się do lokalizowania zabudowy mieszkaniowej w strefie wewnętrznej, a więc przyszłej zabudowy - oraz treść § 9 pkt 2 uchwały, który określa wymagania techniczne budynków znajdujących się w strefie wewnętrznej, co obejmuje więc zabudowę już istniejącą. Zawarte w tym § uchwały sformułowanie

„wprowadza się następujące wymagania techniczne dotyczące budynków” przy uwzględnieniu zapisu punktu III 4 uzasadnienia uchwały, w którym mowa jest o wprowadzeniu obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej, uzasadniało dokonanie wykładni postanowień uchwały nr [...] z 30 stycznia 2012 r. Sejmiku Województwa [...] w sposób przyjęty przez Sąd drugiej instancji. Warunkiem obowiązywania tych ograniczeń wobec powodów jako właścicieli nieruchomości znajdującej z strefie wewnętrznej utworzonego mocą tej uchwały obszaru ograniczonego użytkowania nie było, - jak to wcześniej wyjaśniono – ich wcześniejsze uwzględnienie w planie miejscowym lub/i w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w trybie art. 73 ust. 1 pkt 2 p.o.ś. Z tych też przyczyn zarzut naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie braku ustalenia w sprawie, czy ograniczenia zawarte w wyżej powołanej uchwale zostały uwzględnione w planie miejscowym lub/i w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu był nieuzasadniony, skoro była to okoliczność niemająca znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności powództwa dochodzonego w sprawie przez powodów.

Z tych względów skarga kasacyjna jako nieoparta na uzasadnionej podstawie podlegała oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. Z uwagi na treść zarzutów wypełniających podstawę skargi kasacyjnej oraz ograniczony przepisem art. 398¹³ § 1 k.p.c. zakres kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym nie zachodziła potrzeba (ani możliwość) odniesienia się Sądu Najwyższego do zagadnienia prawnego, którego dotyczyły liczne pisma przygotowawcze złożone przez strony w toku postępowania kasacyjnego. W skardze kasacyjnej nie podniesiono bowiem zarzutu błędnej wykładni lub zastosowania art. 136 ust. 3 w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3-4 w zw. z art. 99, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[ał]